

Чому у нас банкноти замінюють монетами

с.3 »

Нардеп носить годинник за 138 тисяч доларів і їздить на полювання в Африку

с.4 »

Цікава

ГАЗЕТА
на вихідні + TV

3 жовтня 2019 року №40 (96) Ціна 6 грн

● ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

«Хірург за штатом у нас один — я, — розповідає лікар. — Слава Богу, приїжджають добровольці».

Хірург Олександр Ковальчук провів під обстрілами понад 380 операцій

У 2014-му в містечку Попасна на Луганщині не працювали ні школи, ні дитячі садки. Зупинялися підприємства. Спорожніла навіть центральна районна лікарня. Вірними клятві Гіппократа залишилися тільки анестезіолог, операційна сестра і два хірурги. Один із них — завідувач хірургічного відділення, а нині головний лікар закладу Олександр Ковальчук. Він провів під обстрілами понад 380 операцій

Власта КРИМСЬКА

— Найскладніше було з липня 2015-го. Одразу привозили по семеро людей. Треба було визначати — за кого в першу чергу братися, а хто може зачекати. Працювали і вдень,

і вночі. Не було такого, щоб розгубився. Працюю майже 40 років, — згадує Олександр Ковальчук. — Стало легше, коли почали приїжджати лікарі-добровольці. Потім з'явився проект Хоттабича (екстрена медична служба в АТО). У лікарні надавали першу допомогу й обстежували пацієнтів. А медики на реанімобілі відвозили поранених у тил.

“Стало легше, коли почали приїжджати лікарі-добровольці.

Закінчення на с. 5 »

Фото Анатолія ГАЕВСЬКОГО.

● УРОКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАРОБІТЧАНСТВА

Колаж volyn.com.ua.

Робота на яблуках не така вже і солодка...

«Вона так оповідає, аби пан пожалів її та платив по 13 злотих за годину...»

АБО БІДНІСТЬ ЯК ХВОРОБА МИСЛЕННЯ

— Пане Петре! Ви знаєте, поки я працюю у вас, мої діти мають що їсти, а як вдома — то і хліба в хаті нема!

— Пані голодує? — жахається господар, у якого трудиться Галина, заробітчанка з українського села...

Анастасія ПЕЦЕНЮК,
дослідниця європейського
заробітчанства

— Ой нема, нема чого їсти! — час від часу аж голо-
сить Галина.

— А що, пані живе у селі і біля дому не має землі? Пані ніц не садить і не сіє? — допи-
тується господар- поляк серед-
ніх літ.

— Ой біда, такі проблеми у нас... — аж світяться очі від
власних жалів у Галини.

— Пане Петре, та поди-
вітесь, які вона ладні боти собі
купила! — не витримує цього
спектаклю її колежанка Надія. — То вона так оповідає,
аби пан пожалів її та платив
по 13 злотих за годину.

— Де пані бачила по 13?!
У нас усі по 10 отримують! У де-
кого є ще по 9. А як пані хоче

по 13, то хай до моря їде, — ка-
тегорично відповідає пан Пе-
тро.

У Галини розширилися очі.
Вона аж пригнулася і якось по-гусячому вигнула шию:

— Паночку, та ми ж їхали...
нам казали, що по 12 злотих
за годину... І ми цей тиждень
рахували по 12...

— Хай пані шукає інше міс-
це! — твердо відказує господар
і скоса дивиться на жінок.

Надія стукає пальцем
по лобі своїй колежанці:

— У тебе там є чим думати чи одна солома? Чим більше
ти будеш розказувати про свої
справжні придумані біди, тим меншою буде оплата! — метає
іскри Надія і відводить Галину,
махаючи рукою панові Петрові:

— Ми трохи побалакаємо...

Закінчення на с. 11

Нова смертельна гра в інтернеті: «Підпали друга»

с.2 »

НОМЕР ЕФЕКТИВНОЇ РЕКЛАМИ
050 994 9907

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Нова смертельна гра в інтернеті: «Підпали друга»

**Найрезонансніші події в житті країни та світу
очима наших журналістів**

Брат знімав на відео, як палала сестра

На Черкащині 11-річна дівчинка отримала опіки під час небезпечної забави

Як повідомляє ДСНС в області, дитину госпіталізували з важкими опіками верхньої частини тулуба. «За попередніми даними, 10-річний хлопчик та його сестра гралі у гру «Підпали друга», — сказано у повідомленні рятувальників. Свідком інциденту став випадковий перехожий, який одразу прийшов на допомогу. У ДСНС попереджають, що йдеться про #FireChallenge — небезпечний флемшмоб, у рамках якого користувачі соцмереж — часто підлітки — виливають на одну з частин тіла легкозаймисту речовину і підпалюють її, щоб потім викласти відео у Facebook чи Instagram. Учасники думають, що після зайнання речовини вони зможуть швидко загасити вогонь, проте вдається це не завжди.

Українському ДСНС #FireChallenge поставили в один ряд із онлайн-грою «Синій кіт», жертвами якої свого часу,

Комусь треба саме на власній шкірі переконатись, що вогонь – не іграшка.

за одними даними, стали щонайменше 15 підлітків, за іншими — понад 100. Нагадаємо, що в рамках гри «Синій кіт» створювалися закриті групи, після вступу до яких діти отримували від «кураторів» різноманітні завдан-

ня — їх виконання нібито і призводило до самогубств підлітків. Такі групи отримали у ЗМІ назву «групи смерті».

Ваші діти знову «зависли» в гаджетах? Варто поцікавитись, у що ж вони так загралися.

Пласідо Домінго завершив кар'єру через секс-скандал

78-літній іспанець покинув роботу у Метрополітен-опера — найпрестижнішому оперному театрі США, де пропрацював 50 років

25 вересня знаменитий тенор мав виконувати головну партію у прем'єрній виставі «Макбет», але відмовився від неї. Вся справа у гучних звинуваченнях у сексуальних домаганнях. Щоправда, вони стосуються 1980-х років. Одразу 8 співачок та одна танцівниця заявили про те, що Пласідо змушував їх лягати з ним у ліжко в обмін на нові ролі.

«Моя участь у постановці відверне увагу від старанної праці моїх колег — як насцені, так і за лаштунками», — пояснив співак своє рішення відмовитись від сцени. Проте своєї вині він не визнав.

Фото glavcom.ua.

Напевне, не про таке закінчення кар'єри мріяв маestro.

У Чернівцях народилися сіамські близнюки, а в Індії — дитина з чотирма ногами

Індійська мама за час вагітності жодного разу не зробила УЗД, тому не знала про проблеми

Разом із дівчинкою 24-річна жінка народила здорового хлопчика. Лікарі припустили, що спочатку повинна була з'явитися на світ трійня, але два плоди з'єдналися. Три додаткові кінцівки (две ноги і рука) розташовані на грудях і животі дитини. Їх збираються видалити за допомогою операції. У дівчинки були проблеми з диханням, однак її під'єднали до кисню, і стан життєво важливих органів стабілізувався.

Тим часом в українських Чернівцях цими днями народилися сіамські близнюки з одним тілом, двома головами і трьома легенями. У їхньої матері це була перша вагітність.

Особливість плоду лікарі помітили ще під час первого УЗД-обстеження, але жінка відмовилася переривати вагітність за релігійними переконаннями. Стан близнюків оцінюють як важкий.

Порошенки подарували Валерії Гонтареві футболку, на якій співак та художник Юрій Журавель намалювали її в образі балерини, що танцює на одній нозі.
Фото facebook.com/petroporoshenko.

Кому 3 мільйони? Порошенко обіцяє винагороду за інформацію

Таку суму виплатить п'ятій президент України людині, яка розповість щось достовірне про замовника та виконавців «замаху» на ексголову Національного банку України Валерію Гонтареву

Він заявив: «Недруги Гонтаревої нині у фаворі. Думают, ніби Бога за бороду скопили. І впевнені, що сковають кінці у воду. Щоби не дати не дуже активному слідству жодного шансу на бездіяльність, прийняв рішення призначити винагороду до трьох мільйонів гривень. Це — тим, хто надасть достовірну інформацію про замовника та виконавців, про замахи на життя та майно Валерії Гонтаревої, що допоможе притягнути винних до відповідальності. Коло осіб, на яких падають підозри, не таке вже й широке. Пальцем тикнеш — і попадеш».

Зазначимо, що цими днями Петро Порошенко разом із дружиною Мариною провідав Валерію Гонтареву у лондонській лікарні, де вона лежить із зламаною ногою після наїзду автомобіля. Як повідомлялось раніше, будинок Гонтаревої біля Києва спалили невідомі, також згоріла автівка її невістки.

● ПРЯМА МОВА

Віталій ПОРТНИКОВ, журналіст, про резонансне оприлюднення запису розмови глав держав США та України Дональда Трампа та Володимира Зеленського:

Українці мали б перейматися телефонними розмовами свого президента не тоді, коли Зеленський розмовляв із Трампом. А тоді, коли Зеленський розмовляв із Путіним. Коли виникла тема передачі Володимира Цемаха. Коли ми стали шукати відповіді на запитання, що міг пообійтися український лідер російському колезі у відповідь на звільнення заручників. Можливо, ми побачили б, що наші хвилювання є даремними. Що Володимир Зеленський захищає національні інтереси країни. А може, переконалися б, що від цих інтересів залишилася одна назва. Ale mi, звичайно, ніколи — принаймні, поки Зеленський на Банковій, — про це не дізнаємося. Не дізнаємося тому, що Росія — така ж примітивна пострадянська феодальна автократія, як і Україна. Тільки без повстань.

● ПРО ЦЕ ГОВОРЯТЬ

Навіщо Україна проводить грошову реформу?

З 1 жовтня в магазинах уже не приймають 1, 2, 5 копійок, а Нацбанк почав вилучати з обігу 25 коп. Водночас на монети замінююти монети 5 та 10 гривень, а також з'явиться нова купюра найвищого номіналу — 1000 гривень. Як грошова реформа позначиться на щоденних розрахунках українців і на темпах інфляції загалом?

Наталка КОПІЙКА

ЧОМУ БАНКНОТИ ЗАМІНЮТЬ МОНЕТАМИ?

Тривалість життя монет значно вища за тривалість життя банкнот. Якщо монета може перебувати в обігу 20 років, то банкноти низьких номіналів лише 2. Саме такий практичний підхід є причиною грошової реформи останнього часу.

Так, у квітні 2018-го в гаманцях українців почали з'являтися монети номінальною вартістю 1 і 2 гривні. НБУ припинив випуск відповідних банкнот, поступово виводячи їх із користування.

Восени цього року в обіг увійде монета 5 гривень, а з 2020-го — 10. Поки що відкарбують 100 млн монет, які будуть в обігу паралельно з банкнотами. У Нацбанку наголошують, що купюри відповідних номіналів будуть приймати при розрахунках, але припинять друкувати нові.

«Банкноти не потрібно спеціально обмінювати на монети. Вони залишаються законним платіжним засобом, їх вилучатимуть з обігу у міру зношення і поступово повністю замінять на монети», — запевняє директор Департаменту грошового обігу Нацбанку Віктор Зайченко.

Паралельно з появою монет вищого номіналу з обігу зникнуть 1, 2, 5 і 25 копійок. За словами голови НБУ Якова Смолія, дріб'язок зірка використовується при розрахунках і майже не повертається до банківської системи. Згідно з прогнозом держава заощаджуємо 90 млн гривень на рік, які витрачає на їхнє виготовлення.

У НБУ наголошують, що заміщення банкнот монетами і вилучення дрібних відбувається поступово. Протягом трьох років громадяни зможуть без обмежень і безкоштовно їх обміняти. У підсумку в обігу залишаться тільки 10 і 50 копійок.

НОВИЙ НАЙВІЩИЙ НОМІНАЛ

Із 25 жовтня в готівковому обігу з'явиться купюра номіналом 1000 гривень. На лицьовому боці буде зображеній портрет ученої Володимира Вернадського, на зворотному — будівля Національної академії наук України.

Голова НБУ Яків Смолій пояснює вибір Вернадського так: «Він обравий за видатний внесок в історію України як філософ, природознавець, засновник

Банкнота 1000 гривень помітно відрізняється блакитним кольором і великим розміром (75×160 мм).

цілого ряду нових галузей науки — геохімії, біохімії, радіогеології. Вернадський також є одним із засновників і першим президентом Української академії наук, створеної в 1918 році».

Банкнота 1000 гривень помітно відрізняється блакитним кольором і великим розміром (75×160 мм). Крім того, матиме сучасний інфрачорний та магнітний захисти.

«Оптично-змінний елемент SPARK має кінематичний ефект. При зміні кута освітлення банкноти на ділянках зображення проглядаються переходи від золотистого до нефритового», — наголошують у Нацбанку на високому рівні захищеності нової купюри.

Востаннє НБУ випускав банкноту великого номіналу (500 грн) у 2006-му. Відтоді українська валюта пережила серйозні девальвації. Тож експерти наполягають, що вводити 1000-гривневу купюру в Україні треба було кілька років тому.

1000 ГРИВЕНЬ: ЛОГІЧНИЙ КРОК ЧИ ПІДГОТОВКА ДО КРИЗИ?

Економісти зауважують, що наразі введення з обігу дрібного номіналу і введення більшого ніяк не пов'язані з інфляційними очікуваннями, а скоріше є обліком минулого інфляції.

«Назріла необхідність пояснюється банальною причиною — за останні п'ять літ відбулося суттєве зростання заробітних плат у номінальному розмірі. Тому рішення випустити купюру більшого номіналу спрямовано тільки на те, щоб зменшити кількість банкнот. І не варто це по'язувати з прогнозами.

ною девальвацією або якимись іншими причинами», — пояснює директор департаменту інвестиційного бізнесу ПУМБ Антон Стадник.

Крім того, таким чином НБУ оптимізує свої витрати на виготовленні, зберіганні та транспортуванні грошей.

«Основна мета введення банкнот великого номіналу — зниження витрат на обслуговування готівкового грошового обігу. Україна використовує паперові купюри, вироблені не за найбільш передовими технологіями, які швидко старіють і потребують заміни», — впевнений голова ради директорів Асоціації захисту активів Олександр Сітух.

Попри побоювання українців, фінансові аналітики запевняють, що введення нової великої купюри не вплине на зростання цін.

Виконавчий директор Економічного дискусійного клубу Олег Пендзин наголошує: «Нові гроши зменшать брак готівки і ніяк не вплинуть на зростання цін, оскільки інфляція залежить від кількості грошової маси в обороті, а не від номіналу банкнот».

Водночас поява вищого номіналу — це зручність для бізнесу, який проводить розрахунки готівкою на великі суми. Среди ризиків для населення фахівці називають активізацію фальшивомонетників.

«Мінусом як для населення, так і для всіх інших учасників розрахунків готівкою є збільшення шахрайства та підроблення купюр високого номіналу. Але думаю, що це невелика проблема, оскільки до купюр високого номіналу завжди більш пильна увага», — зауважує кандидат економічних наук Євген Невмержицький.

У НБУ прогнозують, що завдяки змінам середня кількість монет на одного українця зменшиться вдвічі, а банкнот — майже на третину. Це повинно впорядкувати банківську систему на рівні держави і спростити розрахунки готівкою для простих українців.

● СВОБОДУ СЛОВУ!

Фото gazeta.ua

Хороший прес-секретар — той, який добре захищає президента від журналістів?

«Мендель — на дембель!»

Журналісти запустили флешмоб із такою назвою і вимагають відставки прес-секретаря Президента Володимира Зеленського Юлії Менделль

Петро МАКАРУК

Нагадаємо, що ця пані фізично намагалась завадити журналісту Сергію Андрушку поставити запитання главі держави та керівникові його офісу Андрію Богдану, шарпала мікрофон кореспондента і відгороджувала його від перших осіб. Це не єдиний випадок зухвалої та провокативної поведінки Юлії Мендель, тож газетярі вимагають її звільнення.

Як відомо, у команді Зеленського заявили, що обійтися без представників ЗМІ. Президент так і не дав великої прес-конференції, натомість про свої 100 днів при владі розповідав в інтерв'ю іншому акторові із серіалу «Слуга народу» — Станіславу Боклану.

Та якщо до українських журналістів у Зеленського ставляться підкреслено зневажливо, то російських пропагандистів не цураються. Зокрема, Андрій Богдан під час поїздки до США спокійно давав їм коментар. Це, до речі, дуже контрастує із поведінкою по-переднього глави держави Петра Порошенка, який жорстко відшиває російських пропагандистів.

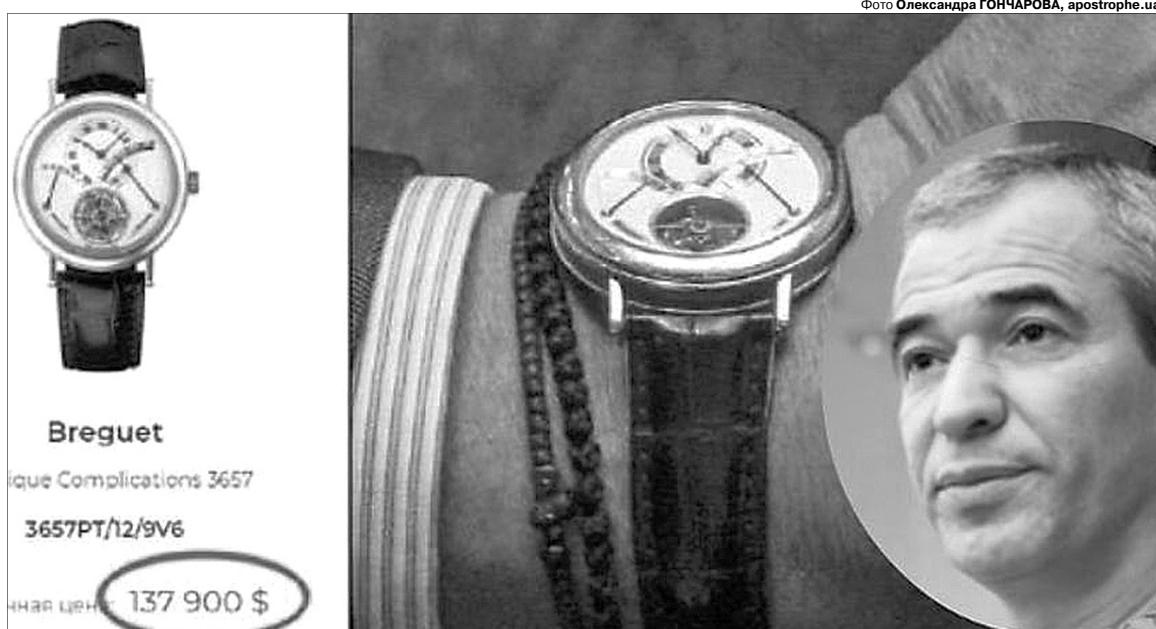
● ПРЯМА МОВА

Ірина ГЕРАЩЕНКО, народний депутат, про згоду України на «формулу Штайнмаєра» (передбачає вибори на окупованих територіях Донбасу без контролю Україною кордону з Росією. — Ред.):

1. Це план Путіна.
2. Це односторонні зобов'язання України, які на нас покладають відповідальність за те, що нами розв'язану війну. В Москві тепер ніяких зобов'язань немає. Мінські угоди мали двосторонній характер. І вимагали від Москви вивести війська і передати нам контроль над кордоном.
3. Безпековий, ключовий блок зник. Залишився тільки політичний. Влада сором'язливо мовить ще про амністію бойовиків.
4. Закон про особливості місцевого самоврядування приймався ВР лише на три роки, а не на постійній основі. На постійній основі — це повзуча федералізація.
5. Всі попередні роки нам вдалося не потрапити в пастку Кремля. Тепер нас туди затягують.

● ОТАКОЙ!

Гроші, які пан Кальцев віддав за годинник, вистачило б на 2174 мінімальних пенсії.

У Верховній Раді «застукали» нардепа з годинником за 138 тисяч доларів

Мова про депутата з «Опозиційної платформи — За життя» Володимира Кальцева

Василь РОГУЦЬКИЙ

Вартість аксесуара, який «запеленгував» у нього фотокореспондент «Апострофа» Олександр Гончаров, у голові не вкладається. Майже 138 тисяч доларів, або 3,4 мільйона гривень за нинішнім курсом! Це не просто годинник Breguet, а цілій «наручний» капітал, якого вистачило б на придбання розкішних апартаментів у Києві.

Розвага для багатіїв, які летять в Африку постріляти по тваринах, не з дешевих: сума у прайсах стартує від тисячі доларів за добу.

До речі, крім партійних посвідчень і дорогих аксесуарів, у Кальцева є ще одна пристрасть — полювання. Ні, не на зайчиків

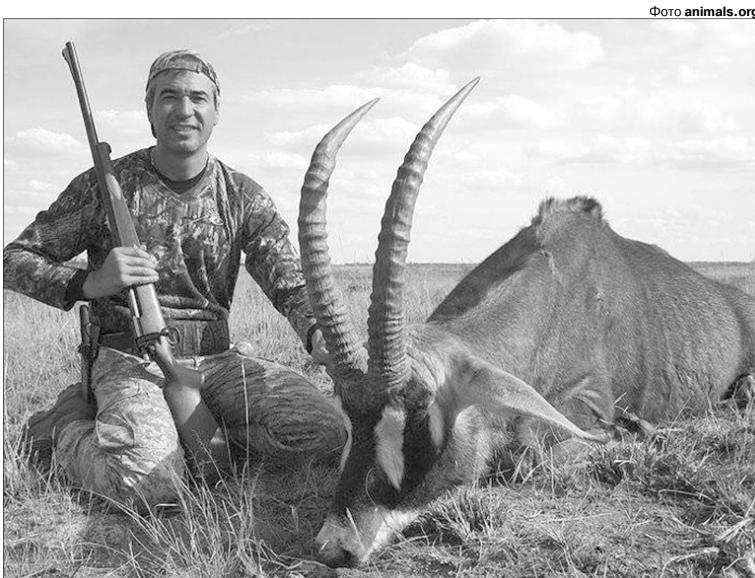

Фото нардепа із африканськими трофеями не рекомендується переглядати особам до 18 років та людям із вразливою психікою.

чи качок, а теж «статусне»: Кальцев полюбляє сафарі. «Слава» про криваве хобі запорізького товсто-суми розійшлася соцмережами, коли активісти правозахисної організації UAnimals оприлюднили фото, на яких Кальцев позує з убитими левами, антилопами, страусами. Розвага для багатіїв,

які летять в Африку постріляти по тваринах, не з дешевих: сума у прайсах стартує від тисячі доларів за добу.

Отаке життя у члена «Опозиційної платформи — За життя». А ви думали, вони щось інше мали на увазі, коли так партію називали?

● МАЙЖЕ ЯК У НАС

На продаж виставлять 25 автомобілів, які вилучили у чиновника

Йдеться про елітні машини віцепрезиденту Екваторіальної Гвінеї Теодоріна Нгемі Обінга

Василь КІТ

Колекція автомобілів нині у Швейцарії. Там їх і продають, адже тамтешні суд визнав, що віцепрезидент купив їх за нечесні гроші. Це не перший випадок, коли Теодоріна Нгемі Обінга правоохоронні органи іноземних держав зобов'язують розпродавати майно. У 2014 році, згідно з рішенням прокуратури США, на аукціоні продали його маєток у Флориді, автомобіль Ferrari і шість статуй Майкла Джексона в натуральну величину. А у жовтні 2017-го суд у Пари-

жі заочно засудив його до трьох років позбавлення волі умовно за привласнення державних грошей, які були пізніше витрачені на купівлю активів у Франції, зокрема на б-поверховий особняк. Теодоріна звинуватили в розтраті коштів, які в 1000 разів перевищують його офіційну платню за рік.

Запитуєте, чому чиновнику усе сходить з рук на батьківщині? А тому, що батьком віцепрезидента є... президент Екваторіальної Гвінеї. І його син-хапуга скоро посяде головне крісло у цій африканській країні.

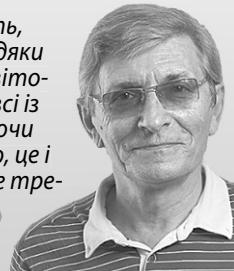

Ось такі автоціяцьки Теодоріна Нгемі Обінга продадуть з аукціону в Швейцарії.

● ПРЯМА МОВА

Євген ГОЛОВАХА, соціолог, про резонансне оприлюднення запису телефонної розмови президентів США та України (Дональд Трамп вимагав у Володимира Зеленського поновити кримінальну справу проти сина Джо Байдена — свого головного конкурента на майбутніх виборах очільника США. Зеленський заявив, що прокурор «на 100 %» — його людина і «подивиться на ситуацію»):

Знаєте, як кажуть у шоу-бізнесі: «Говоріть, що завгодно, хоч погане, але говоріть». Завдяки цьому скандалу Зеленський став фігурою світового масштабу. Його всі знають. На нього всі із зацікавленістю будуть дивитися. Враховуючи «приколізацію» світової політики, можливо, це і добре. Зеленському на користь. Йому вже не треба з журавлями літати (так робив Путін, щоб підвищити популярність. — Ред.). Але я не знаю, чи буде це на користь Україні.

● ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

«Піду, коли в лікарні будуть сучасна апаратура й підготовлені кадри, — каже хірург.

ФОТО Анатолія ГАЄВСЬКОГО.

Місто час від часу тримтить від обстрілів із «Градів».

Хірург Олександр Ковальчук провів під обстрілами понад 380 операцій

Закінчення. Початок на с. 1

Власта КРИМСЬКА

У ПІДВАЛІ ОПЕРУВАЛИ ВСІХ: І ВІЙСЬКОВИХ, І ЦІВІЛЬНИХ

Олександр Ковальчук народився у Свердловську (після переименування — Довжанськ) Луганської області. Його батьки працювали на шахті. Закінчив Луганський медичний університет. Інтернатуру проходив у Первомайській лікарні. Там залишився працювати хірургом і 2013-го очолив її. За рік переїхав у Попасну, де став завідувачем хірургічного відділення центральної районної лікарні, потім — головним лікарем.

— Хірург за штатом у нас один — я, — розповідає лікар. — Слава Богу, приїжджають добровольці. Зараз тут базується Харківський військовий госпіталь. Ми тепер бійцями не займаємося. Із цивільним населенням допомагає Перший добровольчий медичний шпиталь. Даємо замовлення на лікарів, яких не вистачає, і вони привозять спеціалістів на місяць. Приїжджають з усієї України — із Закарпаття, Львівщини, Вінниччини, Херсонщини, Одещини. Зараз допомагають анестезіолог із Чернівців і хірург з Ужгорода. Лікарі-добровольці працюють безкоштовно. Тому стосунки між ними і населенням складаються найкращі. Гінеколог із Коломиї Ростислав Петрунек зробив кілька десятків складних операцій. Я підколовав наших жінок: «Ну, дівчата, як ставитеся до того, що вас бандерівець операє?» Сміялися. Двічі добровольчий медшпиталь організовував дитячий десант. Оглядали малечу в школах і дитсадках.

Коли почалася війна, Олександр був головлікарем у Первомайській лікарні. Жив тоді в Попасній, на роботу їздив машиною. Якось йому подзвонила дружина: «Ми в підвалі сидимо, по нас стріляють. Поки що не вертайся сюди».

— Залишився в Первомайську. «Казаки» возили своїх із блокпоста в нашу лікарню. Працювали тоді цілодобово. По кусках їх збирали. Діватися було нікуди. Якби відмовилися — всіх би перестріляли, — мовить хірург. — А коли відчули, що їм кінець, шви-

денько позабирали своїх із реанімації, травматології. Відправили у Переяславськ. У них там база була. На третій день повернувся в Попасну. Хлопці кажуть: «Пане докторе, робіть-робіть. Зараз будуть усі медикаменти». Відчув, що прийшли свої.

ЗА 800 МЕТРІВ — УЖЕ ВОРОЖИЙ БЛОКПОСТ

— Хірургія — це тяжка фізична й емоційна праця. Багато однокурсників давно в землі лежать, — ділиться міркуваннями Олександр Ковальчук. — Товариш по інтернатурі поїхав працювати в Станцію Луганську. Під час операції інфаркт скочив — помер. Ми черствімо, стаємо циніками. Але людських рис не втрачаємо. Все переживаю, потім ночами

ли. Поставили нові й дах поміняли. Під час обстрілів є відчуття адреналіну. Страшно, якщо покалічить, відірве ногу чи руку. Митею смерті не боюся.

У місті побільшало проукраїнських жителів. Мають можливість порівняти, як живуть там і тут. За останні п'ять років Попаснянська центральна районна лікарня дуже змінилася. Близькість лінії фронту не завадила придбати нове обладнання, розпочати ремонт, набрати в штат молодих лікарів. Їх забезпечують не тільки зарплатою, але й житлом. А ще вони набувають досвіду, якого не отримаєш в інших лікарнях. Кадрове питання стоїть настільки гостро, що медзаклад навіть оплачує навчання студентів-контрактників за умови їхньої подальшої роботи в Попасній.

«ЛЮДИНА ПРИГОДИТЬСЯ В ТОМУ МІСЦІ, ДЕ НАРОДИЛАСЯ»

Не оминути і розчарувань. Не всьому колективу підходить така шляхетна, але все ж екстремальна робота неподалік від лінії розмежування. Сам Олександр ставиться до небезпеки по-філософськи.

— Був у нас доктор, поїхав. Ми навіть не попрощалися. Він мені потім по інтернету написав: «У вас стріляють...» Ну стріляють, так. Можна будь-якої миті потрапити в аварію. Потонув, блискавка вдарила... Якщо звертати увагу на це, то можна увійти в себе, і все життя у тебе мине в якомусь, знаєте... очікуванні, — каже лікар.

Щоб дистанціюватися від війни, Олександр Ковальчук займається бджолярством. Його будинок на в'їзді в місто час від часу тримтить від обстрілів із «Градів».

— Ми вже звикли до тих вибухів. Навіть підозріло, якщо тихо. Коли стріляють, знаємо, що вони там, що не підходять крадъкома близче. Доночка запрошувала в Англію: «Дайте до нас. Жити єде». Відмовився. Не знаю, що там робити. Вірю, що людина пригодиться в тому місці, де народилася. На пенсії хочу пожити у своє задоволення. Поселюся в Карпатах — чисте повітря, вода. Піду, коли в лікарні будуть сучасна апаратура й підготовлені кадри.

За матеріалами: gazeta.ua, obozrevatel.com, lb.ua.

● СЕ ЛЯ ВІ

Хлопець «відкосив» від армії, одружившись із 81-літньою бабусею

Незвична пара утворилася у селі Байківка Вінницької області

Лія ЛІС

Ще два роки тому Олександр Кондратюк, якому зараз 24, одружився з двоюрідною бабусею.

Журналісти УНІАН вирішили з'ясувати, як живеться подружжю. «Коли був останній раз? Кожен день до мене приїжджає», — заявила їм дружина призовника Зінаїда Ілларіонова, хоч Олександра в будинку не було. Сусіди кажуть, що жінка мешкає одна, а родичі відвідують її частіше за чоловіка. «Приїжджають племінники, внуки, сестри. Він був тут кілька разів», — сказала сусідка Валентина Мокряк. Як стверджують сусіди, у старенької — перша група інвалідності, і Олександр, як її опікун, автоматично отримав відстрочку від служби в армії. Тепер кожен рік під час призову він несе у військкомат довідку про слюб.

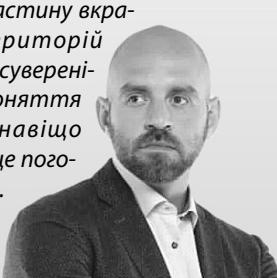
«Кондратюк проживає за вказаною адресою разом із дружиною, 1938 року народження. До того ж у нас є довідка, що вона — інвалід першої групи», — каже військовий комісар Вінницького комісаріату Олександр Данилюк. За його словами, хлопець нічого не порушує. «Є закони в нашій державі. Людина потребує опіки, а він є чоловіком цієї жінки. Відповідно надає фізичну і матеріальну допомогу», — пояснив він.

Цікаво, чи захоче колись жити з таким чоловіком молода дівчина?

● ПРЯМА МОВА

Павло КАЗАРІН, журналіст, про небезпеку повернення окупованого Донбасу у склад України на російських умовах:

У 2014 році Росія відібрала у нас території. Відповіддю стало здобуття Україною суверенітету. Через 5 років Москва намагається здійснити протилежний обмін. Пропонує повернути частину вкраїнських територій в обмін на суверенітет. І я поняття не маю, навіщо Україні на це погоджувається.

● ЗНАЙ НАШІХ!

Ми б дуже тішилися, якби такий комплекс колись з'явився і в нашій країні.

Foto Ukrainian.voanews.com.

Як емігрантка з України звела в Америці «Чарівний міст»

З особистої проблеми Оленки Віларіель народилося унікальне місце для відпочинку дітей з вадами розвитку

Інна ПЛЮК

Сім років тому мешканка каліфорнійського міста Пало Альто українка Оленка Віларіель повела своїх двох доночок на дитячий майданчик. Мо-

лодша народилася з вадами розвитку, тож гратися, як усі, просто не могла.

Згідно із законом, у США кожен такий простір має бути пристосований для дітей з особливими потребами. Однак і там будівельники «грішать» і нерідко виконують

лише мінімальні нормативи. У недосконалому покритті застригають колеса візків, а на горці у малят з фізичними обмеженнями замість позитивних емоцій виникають протилежні.

Не знайшовши майданчика, де б

могли разом гратися обоє її дітей, жінка пішла в міську раду. Чиновники визнали — універсального місця для дозвілля справді немає. Оленка вирішила не шукати винних, а братися за проблему самій. Спочатку домоглася, аби її виділили земельну ділянку, а далі сміливо взялася за справу.

Немає нічого неможливого для мами, яка прагне щось зробити для своїх малюків. Жінка швидко зібрала команду однодумців, і після семи років переговорів, консультацій з психологами і батьками, збору коштів з'явився «Чарівний міст».

— Я зараз можу іти і чути воду, — каже щаслива Оленка. — Кожних тридцять хвилин звуки змінюються, так ніби йдеш по воді, снігу, опалому листі або ж по льоду.

Це місце, де можуть гратися і діти, і дорослі, фізично здорові чи люди з особливими потребами, діти з аутизмом, вадами слуху і зору. Для них тут є максимально комфортні та цікаві локації.

«Я зараз можу іти і чути воду, — каже щаслива Оленка. — Кожних тридцять хвилин звуки змінюються, так ніби йдеш по воді, снігу, опалому листі або ж по льоду. Усе тут облаштовано і для людей з поганішими та когнітивними розладами. Для дітей з аутизмом тут лінє заспокійлива мелодія арфи. Усе зроблено з деревом. Хто не бачить, хто має аутизм, торкається — дуже важливо для них».

Щомісяця до «Чарівного мосту» навідується 25 тисяч осіб. Зважаючи на затребуваність таких місць, місцева влада виділила кошти на ще 5 майданчиків. А цього року проект «перейшов» океан і його представили на міжнародному економічному форумі у швейцарському Давосі як такий, що задовольняє потреби людей з фізичними та когнітивними розладами і відкриває для них нові можливості.

«Ми стали прикладом того, що стається, коли будується такі унікальні комплекси для всієї громади. І ми б дуже тішилися, якби такий колись з'явився і в Україні», — циркою радіє популярності свого проєкту Оленка.

РЕКЛАМА

Золота перемога.

Шановні читачі! Зaproшуємо Вас взяти участь у нашій акції! Ми підготували для Вас цінні призи!

Претендуйте на Телевізор
1 Я Р И М
1 М

Претендуйте на ноутбук
2 Ж Я Б А Н Н А
2 Б

Претендуйте на чайник
3 З А К К А
3 К

Претендуйте на грошовий приз
4 М А Г Е П Р Е О
4 П

1 Телевізор 12 000 грн

2 Ноутбук 18 000 грн

3 Чайник 1 000 грн

4 Грошовий приз 10 000 грн

Складіть слова з набору літер, повідомте їх за безкоштовним телефоном* і виграйте призи!

0800 50 55 89

Дзвінки БЕЗКОШТОВНІ зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України (понеділок – субота з 8:00 до 20:00, неділя з 9:00 до 19:00)

100383

СВІТЛА МЕДИЦИНІ

«Батько хірургії» оперував під «кайфом», але робив це блискуче

Йдеться про знаменитого американського лікаря Вільяма Стюарта Холстеда, який першим запровадив використання під час хірургічних втручань гумових рукавичок і масок, сповідував принцип мінімального пошкодження тканин при операціях. Він — засновник онкохірургії, зокрема запропонував свій метод боротьби з раком молочної залози, а також — видалення пахової грижі й кокайному анестезію для знеболення

Оксана КРАВЧЕНКО

ВРЯТУВАВ МАМУ Й СЕСТРУ, А СЕБЕ ЛЕДЬ НЕ ЗАНАПАСТИВ...

Шлях у медицину Вільяма Холстеда був непростим. У 1870 році він вступив до Ельського університету, де вивчав мистецтво. Однак на останньому курсі до його рук випадково потрапили «Анатомія» Грея і «Фізіологія» Делтона. Ці книги пробудили у студента, який до того не відзначався старанністю, інтерес до хірургії. Тож після отримання ступеня бакалавра мистецтв юнак вирішив здобувати освіту в медичному коледжі.

Холстед з відзнакою закінчив інтернатуру, отримав місце хірурга в нью-йоркському госпіталі. Але прагнув більшого, і у 1878-му молодий лікар поїхав на два роки продовжувати медичну освіту в Європі, у Відні, де вивчав ембріологію, гістологію та хірургію. Повернувшись до Нью-Йорка, керував відділенням хірургічної допомоги при клініці Рузельта, викладав анатомію в медично-му коледжі і був консультантом у п'яти клініках.

У той період Вільям почав вивчати проблему переливання крові. Завдяки цьому в 1881 році Холстеду вдалося врятувати життя рідній сестрі, яка помирала від післяпологової кровотечі. Донором став сам хірург. Він увів породілі свою кров шприцом. Експеримент завершився успішно, сестра вижила, а переливання стало входити в практику лікування хворих.

Через рік Холстед прооперував і свою матір, видавши їй камені з жовчного міхура. Це була перша в Америці холедохотомія — розтин жовчної протоки.

Також хірург-новатор першим провів радикальну мастектомію у хворої зі злюкісною пухлиною молочної залози. Цей метод, не зважаючи на сучасну тенденцію до проведення органозберігаючих операцій, застосовують і досі, якщо рак на пізній стадії. Також Холстед був відомий у США своїми вдалими хірургічними втручаннями на кровоносних судинах, особливо при аневризмах. Успішно проводив втручання з приводу гриж і зоба.

У вересні 1884 року віденський офтальмолог Карл Коллер запропонував надзвичайно про-

стий метод знеболення кокайном під час очних операцій. Ці ідеї захопили і Холстеда. Через кілька місяців він застосував кокайніві блокади чутливих нервів обличчя і руки. На жаль, багато дослідів хірург і його колеги проводили на собі. Ці експерименти плачевно закінчилися. Холстеда називають першим американцем, що потрапив у залежність від цього наркотику.

Кажуть, щоб її позбутися, хірург пішов у плавання на яхті зі своїм другом, аби далеко від людей пережити ломку. Але це було неймовірно важко, і він ледь не вбив свого товариша, який за домовленістю ховав «аварійну» дозу кокайну. Лікувався, на рік залишив хірургію і знову намагався повернувшись в професію...

ОДРУЖИВСЯ З МЕДСЕСТРОЮ, ЯКА ВМІЛА БЕРЕГТИ СЕКРЕТИ

У 1888 році в Балтиморі був відкритий один з найбільш відомих лікувальних закладів США — лікарня Джона Хопкінса (створена на гроши, залишені знаним американським філантропом).

Вільям Холстед через знайомих світил медицини, які були керівниками нової клініки, спробував влаштуватися туди. Хоча до комісії, яка вирішувала долю хірурга, входили його колишні вчителі, знаменітість взяли спочатку з випробувальним терміном на один рік. Побоювалися, що рука наркозалежного здригнеться у найвідповідальніший момент, що він може зірватися. І все ж з повагою до таланту взяли хірургом стаціонару, головою відділення амбулаторної хірургії ад'юнкт-професором.

Вільям Холстед через знайомих світил медицини, які були керівниками нової клініки, спробував влаштуватися туди. Хоча до комісії, яка вирішувала долю хірурга, входили його колишні вчителі, знаменітість взяли спочатку з випробувальним терміном на один рік. Побоювалися, що рука наркозалежного здригнеться у найвідповідальніший момент, що він може зірватися. І все ж з повагою до таланту взяли хірургом стаціонару, головою відділення амбулаторної хірургії ад'юнкт-професором.

Однак це призначення Холстеда виявилося постійним: у 1890 році він уже був головним хірургом лікарні, а згодом — першим професором хірургії медичної школи. Велику роль у той період його життя відіграла медсестра Кароліна Хемптон, яка захочалася у свого шефа.

Це було не дивно. Професор виглядав мовчазним, загадковим і справжнім денді. Піджаки замовляв у Лондоні, а чоботи і сорочки — в Парижі. Був показним і привабливим.

Кароліна робила все, аби привернути увагу Холстеда, насамперед навчилася досить вправно

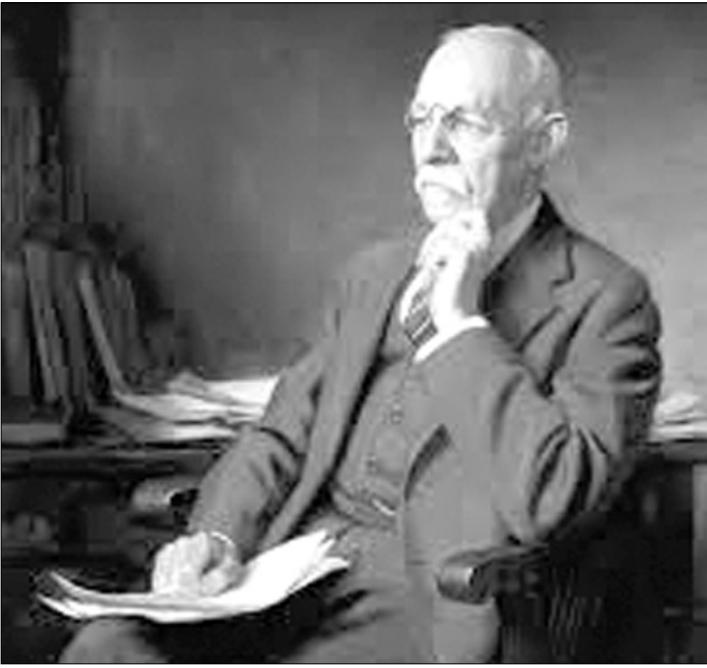

Фото reperes.ru

Відкриття Вільяма Холстеда пройшли випробування часом.

асистувати йому. Після операції якось жінка помітила, що хірург зблід, його пробирали дріжаки. Він швидко вийшов, замкнувся у себе в кабінеті, а потім повернувся умиротворений. І це повторювалося часто. Нескладно було здогадатися, в чому справа: кинувши кокаїн, Холстед перешов на морфій. Виявилося, що він колов його собі дуже велику дозу.

Кароліна не видала шефа, на-впаки, допомагала приховувати його залежність. Але їхній тандем

гумових рукавичок.

Якось Холстед розповів про нововведення своєму другові Яну Мікуличу-Радецькому, з яким колись разом навчався у Відні. Давній приятель оперував у клініці університету Бреслау (нині польський Вроцлав). Там на кафедрі гігієни працював і професор Карл Флюгге, одержимий дивною на той час ідеєю повітряно-крапельного шляху поширення інфекцій. Ученій доводив, що говорити хірургам під час втручання не можна, а лікарям із нежitem

Коли 450 операцій із видалення гриж пройшли без єдиного випадку сепсису, хірург сказав: «Куди ж я раніше дивився!» — і запровадив обов'язкове для всіх використання гумових рукавичок.

незабаром опинився перед загрозою. У помічниці Холстеда розвинувся контактний дерматит. У той час для дезінфекції мили руки розчином суплемі з фенолом, і в ньому ж замочували інструменти. Шкіра Кароліни хворо бливо реагувала на антисептичну рідину, вкрилася екземою.

Взяти іншу медсестру Холстед не міг, адже тоді його таемниця стала б усім відомою. І раптом прийшла геніальна ідея: замовити для Кароліни гумові рукавички. Після цього в операційні у них з Холстедом справи пішли так добре, що через пів року вони одружилися.

Коли 450 операцій із видалення гриж пройшли без єдиного випадку сепсису, хірург сказав: «Куди ж я раніше дивився!» — і запровадив обов'язкове для всіх з Холстедом справи пішли так добре, що через пів року вони одружилися.

неба в операційну. Мікулич-Радецький вирішив провести експеримент — закрити рот і ніс марлею, працювати в рукавичках. Так 1 березня 1897 року було відкрито нову еру в хірургії. Ефективність винаходу підтверджена часом.

Ну а Холстед поринув у наукові дослідження, зокрема започаткував використання металевих пластин при переломах. Ціною неймовірних зусиль за 10 літ він зумів удвічі знизити дозу морфію, а згодом зміг зовсім побороти залежність. Щоправда, викорував по 50 сигарет на день.

Холстед переніс ту ж операцію, що його маті, але ослаблений організм не витримав ускладнень. Помер «батько хірургії» в Балтиморі 7 вересня 1922 року. Кароліна дуже сумувала за чоловіком. Через 11 тижнів після його похорону внаслідок застуди і її не стало.

● ЇЖА — ЛІКИ

Без картоплі стіл порожній...

Бульба смакує нам у будень і свято. Овоч цей ще й дуже корисний, переконує сайт МОЗ

Tim, хто боїться набрати зайвих кілограмів, повідомляють: 100 грамів вареної чи печеної картоплі дають нам усього лише 94 ккал. Це менше, ніж рис чи спагеті. Але зазвичай ми їмо «королеву столу» з чимось жирним, що не правильно.

У картоплі високий глікемічний індекс. Це означає, що рівень глюкози крові зростатиме досить швидко після споживання страв із бульби. Тому намагайтесь поєднувати їх з овочами: морквою, буряками, пастернаком, помідорами тощо.

У картоплі мало білка — 1-2%. Але його амінокислотний склад досить повноцінний, більший, ніж у низці інших овочів. У цій культурі багато калію, магнію, фосфору, а також клітковини, вітамінів С та В6.

Лікарі радять бульбу запікати або варити в «мундирах». Саме так ви збере-

Пюре краще робити не на молоці чи вершках, як заведено в багатьох сім'ях, а на тій воді, в якій картопля варилася.

жете під шкіркою вітаміни та мінерали, зокрема калій, дуже корисний для серця.

Пюре краще робити не на молоці чи вершках, як заведено в багатьох сім'ях, а на тій воді, в якій картопля варилася. Це зменшить жирність і поверне калій та інші мікроелементи в страву.

Деруни чи смажена картопля надто смачні (і некорисні), щоб їх часто їсти. Проблема в олії, яка при сильному нагріванні утворює альдегіди. Найкращими для смаження вважають оливкову та ріпакову.

Картоплю-фрі та чіпси лікарі не рекомендують. Фрітюр роблять на суміші олій, і нагрівають їх за високою температурою по кілька разів. Це призводить до утворення трансжирив, а вони сприяють запальним процесам та атеросклерозу судин.

Не у всіх є змога вирощувати бульбу власноруч, а купована лякає можливим надлишком «хімії». На жаль, справді господарі іноді на око обробляють картоплю функіцидами від хвороб, купують фальсифіковані гербіциди від бур'янів. Якщо ж город лише кропили від жуків — то вміст «хімії» невисокий, заспокоюють фахівці на сайті МОЗ.

Фото gastronom.ru

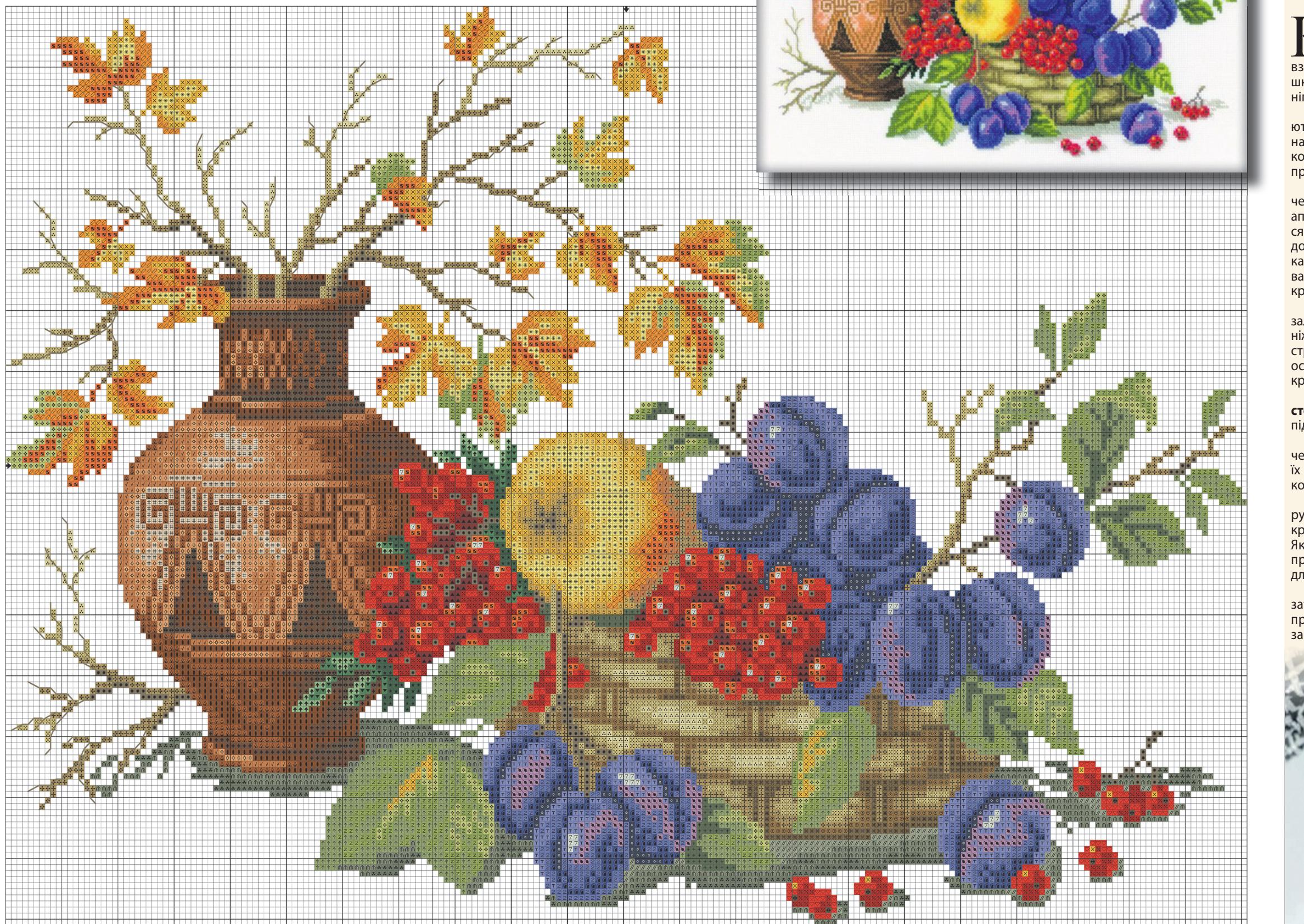

Велика сторінка для Пані

● РУКОДІЛЬНИЦЯМ

**«Господиня осінь подарунки носить:
І солодкі сливи, і грушки звабливі,
Яблука, горіхи, глід і обліпиху...»**

Наталя КАРПЕНКО.

«Найбільша ненависть виникає до того, хто зумів доторкнутися до серця, а потім плюнув у душу». Еріх Марія РЕМАРК, один з найвідоміших німецьких письменників ХХ століття.

● НА ЧАСІ

Знову ця капосна «стрілка»?

Настання холодів усі сприймають без піднесення. Жіночтво ж особливо не любить осені: знову не настарчіш на ті колготки! А тут як на зло: тільки взяла нову пару — уже й «стрілка» не забарилася... А така «прикраса» зіпсуює навіть найбільш продуманий і стильний образ. Щоб якомога довше вберегти цей предмет гардеробу цілим, дотримуйтесь кількох простих, але важливих правил

Kупуйте колготки з посиленими швами. Зазвичай їх роблять на носках і в ділянці промежкина. Ще один лайфхак — якщо дозволяє взуття, одягніть під колготки короткі капронові шкарпетки-підслідники, щоби створити бар'єр між нігтями й тонкою тканиною.

Зволожуйте шкіру на ногах. Іноді п'ятки стають шершавими, на стопах з'являються мозолі й натоптиши, які запросто можуть порвати тоненькі колготки. Погодьтеся, значно легше натягнути капрон на гладенькі долгянуті ніжки.

Вибірайте пару відповідного розміру. Величезна помилка — намагатися натягти колготки, які ап'єрі є малими. В кращому випадку вони порвуться в процесі одягання, в гіршому — після виходу з дому або під час важливого заходу. На всіх упаковках виробників розміщують таблицю розмірів. Якщо ваші параметри перебувають на межі між номерами, краще купітіть більший.

Підплюйте нігти на руках. Будь-які кутики чи заломи — ворог №1. Аби не зачепити колготки, перш ніж їх натягти, переконайтесь, що нігти на руках підстрижені й акуратно підпіляні. Персні і браслети, особливо з гострими виступами й камінням, також краще одягніть після того, як колготки вже на ногах.

Одягайте колготки правильно — від носка до стегна. Зберіть капронки в «гармошку» й акуратно підтягайте від пальців до п'ятки, від п'ятки — вгору.

Будьте обережні з «бліскавками». Взуваючи черевики або чоботки з таким замочком, застібайте їх повільно, тримаючи палець між «бліскавкою» та колготками.

Бережно періть. Хто нині знаходить час для ручного прання? Та у випадку з колготками це найкращий варіант, щоб уберегти капрон від затяжок. Якщо ж ви все-таки вирішили довірити цю роботу пральній машині, покладіть їх у спеціальний мішок для білизни й обираїть деликатний режим.

Зупиніть «стрілку». Помітивши на колготках затяжку, негайно змажте місце навколо «стрілки» прозорим лаком для нігтів — він «запечатає» дірку, запобігши серйознішій «катастрофі».

Фото sam-sdelay.com

фото khmelnytsky.com.ua

парасолі, — нейлон. На жаль, термін його експлуатації нетривалий. Більшість моделей на ринку — з куполами із поліестеру. Він дуже міцний і водостійкий. Його недоліком є непоказний зовнішній вигляд. Вишуканіше виглядає сатин зі спеціальним просоченням. Такі моделі справді стильні, але вимагають акуратної експлуатації і дбайливого догляду. Та вони не з дешевих. Цікавий і зручний матеріал — епонж. Це поліестер із бавовняними домішками. Завдяки цьому тканина приемна на дотик, швидко висихає. Правда, парасолі з таким куполом дорожча за звичайні.

Типи складання. Їх є три — механічні, напівавтоматичні й автоматичні.

Найпоширеніші — другого типу. Щоб відкрити їх, досить натиснути на кнопку. Вироби з механічним типом складання зарекомендували себе надійні й міцні. Вони відкриваються і закриваються вручну. А ось автоматичні парасолі не дуже надійні, оскільки система «повний автомат» передбачає велике навантаження на елементи конструкції, що підвищує ймовірність поломок.

Огляд покупки. Попросіть розкрити парасоль. Переконайтесь, що спиці не провисають. Не соромтеся відкрити і закрити її кілька разів. Це допоможе пересвідчитися у справності. Вибираючи автомат чи напівавтомат, перевірте чи кнопка при натисканні не западає.

● ДОМАШНЯ АКАДЕМІЯ

Вибираємо парасольку

Коли з неба лле, як із відра,
без неї ніяк не обйтися

Якщо маєте намір замінити стару на нову, налаштуйте

на ретельне

вивчення

всіх

технічних

характеристик

виробу.

З'ясуйте,

з яких

матеріалів

виготовлені

купол і каркас,

механізм його

розкриття,

вага, розмір

у складено-

му вигляді,

скільки спиць.

Цю інформа-

цію можна

дізнатися,

прочитавши

етикуєт чи

спеціальний

буліт, що

додається до

парасолі.

Вона колива-

ється від 5 до 24 чи навіть до 36. Але

для повсякденного використання

оптимальною є 8—10.

Тканина. Вивчаючи матеріал ку-

пола, не забувайте, що саме він має

захистити вас від дощу.

Наскільки

міцні

і водостійкі

настільки буде

довго виконувати

свою основну

функцію.

Найдешевший

і найтонший

матеріал,

який використовується для

● СЕКРЕТИ КРАСИ

Застосування харчової соди у косметології

Домашні процедури
з додаванням цього засобу
допоможуть зберегти вроду
і впоратися з деякими
проблемами

ВОЛОССЯ

Найпростіший спосіб зробити його бліскучим, позбавити шкіру голови від надлишків жиру — додати в шампуні трохи соди (столову ложку). Або 2 столові ложки соди розчинити у склянці гарячої води, трохи остудити у відкритому куполі і використовувати замість шампуню. Ополіскувати волосся підкисленою водою (згодяться ягідний сироп, лимонна кислота або сік). Цим засобом можна скористатися для надання блиску і лікування жирної себореї шкіри голови.

Фото sam-sdelay.com

«чорних цяток», подразнення, звужені розширені пори.

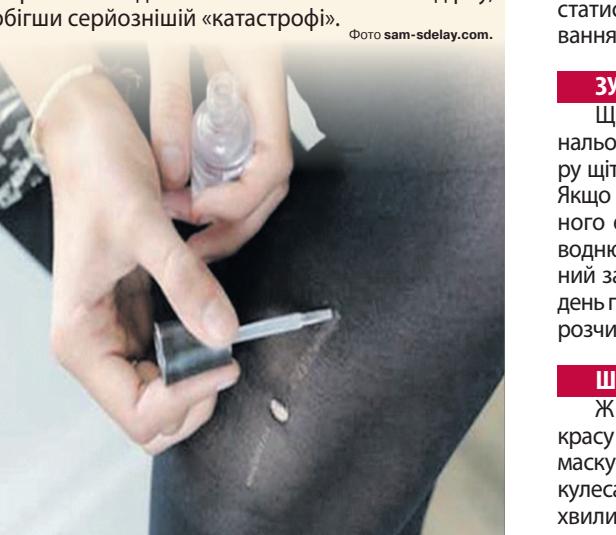
Простий спосіб прибряти мішочки і набряки під очима — покласти на ці місця марлеві серветки, змочені в теплому содовому розчині. А ванночки для рук зроблять загрублену шкіру знову м'якою і ніжною.

Домашнє лікування вугрового висипу передбачає також проведення «содових» процедур. Пригответе суміш із дрібною солі й соди і втирайте вологою губкою або серветкою в уражені ділянки. Цей метод можна використовувати тоді, коли немає великих запалень. Якщо приці з'явилася, то слід акуратно протирати шкіру ватним тампоном, намоченим у содовому розчині.

Додайте соду в гель для вмивання — спінте суміш у долонях і нанесіть на обличчя. Гель набуде

ШКІРА

Жінки успішно підтримують красу її еластичність шкіри, готовуючи маски-скрабі із меленою «геркулесом». Її наносять на обличчя на 15 хвилин. Засіб допоможе позбутися

СІМ «Я»

Довіряй навіть тоді, коли це робити важко

Одна знайома вчителька поділилася фразою, якою її вразили вже дорослі діти. Вони дякували за те, що довіряла їм в дитинстві

Оксана Коваленко, мама

Я думаю, довіра входить у поняття повноцінних батьківської любові та виховання. Буває так, що любиш дитину над усе, а от довіряти їй не можеш... Це болюча ситуація для всіх, бо не дає вирватися із замкнутого кола. Як раніше нас наші друзі, кохані, коли підривають довіру, так і ми, тати і мами, можемо ранити наших дітей тим, що сумніваємося у їхній здатності давати собі раду. Якось я вголос висловила розчарування, що моя дитина могла так недбало зробити практичну роботу. При дитині. Мабуть, казала я, були дуже серйозні причини, що так змінили твоє раніше бездоганне ставлення до завдань. Вона розплакалася. Через сором. Вражена такою реакцією, я думала, як можуть дійти до маленького серця слова віри у тебе, віри, яку ти не виправдав. А отже, це дуже сильний механізм впливу, виховання — тільки користуватися ним треба так обережно, як хірургічним скальпелем. Доњка прийшла до мене із завданням. «Упевнена, що ти знайдеш спосіб, як справитися з цією задачею, може, просто переключи зараз увагу на інше, щоб тебе не проймали сердиті емоції», — мое словесне «надихання» того разу таки допомогло, хоча бувало й інакше. Вона постарається, бо відчула підтримку...

Одна ситуація, коли довіряєш дитині, яка є членою, працездатною і старанною без особливих зусиль з боку батьків. Зовсім інакше виглядає віра у того, у кого усі благі наміри дуже швидко «розсипаються» порохом... Мої діти дуже різні, тому я знаю, що пишу.)) Тож є таке життя з дитиною, коли оту довіру до неї мусиш видобувати у собі, як шахтар вугілля після того, як основні підземні запаси вичерпалися. Озираючись назад, у минулі вчинки одного з моїх синів (уже повнолітнього, але ще не дорослого), я бачу, як він змінювався,

коли ми (мама і тато) піддбровали його своєю радістю за бодай найменші досягнення, і як понурювався та безладно намагався щось довести, коли ми не витримували і нагадували йому «темні» дні. Пригадую, як повідомляв про свої маленькі перемоги, скошуючи запітально очі: як вони поведуться, ті батьки, — скажуть «нарешті, давно пора» чи «як це приємно, які ми за тебе раді». Ох ці тонкі відтінки слів, які теж потребують реального зважування!

I ще одне про довіру — буває, що дитина ділиться делікатною інформацією. Вона малодосвідчена і не знає, що треба про всякий випадок казати, що то розмова тільки між

Тож є таке життя з дитиною, коли оту довіру до неї мусиш видобувати у собі, як шахтар вугілля після того, як основні підземні запаси вичерпалися..

нами, не для поширення. Отож, вона може пережити шок, коли почує, як переповідаєте «секрет» рідним чи друзям. Тепер уже ви підриваєте її довіру до вас... Ліпше перепитувати, чи можна ділитися цією інформацією або ж мовчати.

Звісно, ж мудрість «довіряй, але перевіряй» ніхто не скасовував. Тільки перевірку варто проводити спокійно, налаштовуючи себе на розважливість при гіршому варіанті подій чи виконаної роботи. Бо ж вони тільки навчаються бути відповідальними, чесними і чесними. А бути такими без відхилень ой як важко, дорослі це знають напевне. Маєте свої думки з цього приводу?

Поштова адреса є на звороті газети, а електронні — okovalenko74@gmail.com або tsikava.gazeta@gmail.com.

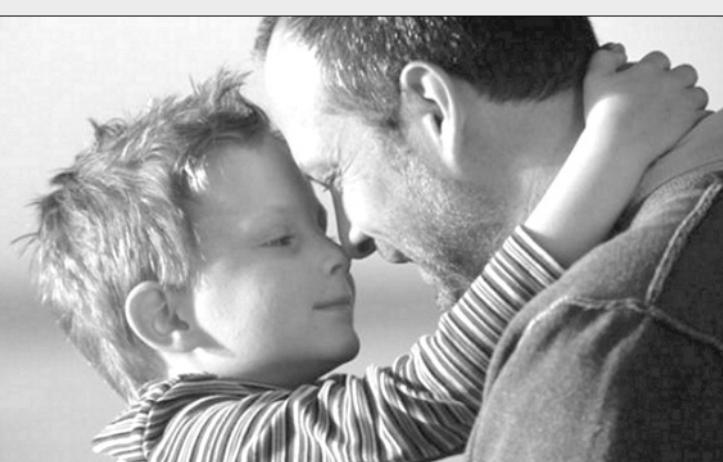

Фото samzvezdu.ru

● О ЧАСІ! О ЗВИЧАЇ!

Хмельничанина три роки утримували в трудовому рабстві на Сумщині

Фото із сайту Нацполіції Сумщини.

Історія поневір'янь чоловіка розпочалася ще 2016-го, коли він у пошуках роботи приїхав на заробітки до Києва

Марина ЛУГОВА

На залізничному вокзалі до нього підійшла жінка і запропонувала тимчасову роботу в ній вдома з пристойною оплатою. Той погодився. У заробітчанина відразу відбрали документи і змусили важко працювати. За роботу не платили, повідомили у відділі комунікації поліції Сумщини.

Зі слів чоловіка, за деякий час у гості до його «роботодавця» приїхала маті із Сумщиною. Повертаючись додому, забрала його із собою у Буринський район. Так наш потерпілий потрапив до іншої родини. Жив у селі. І тож був безправний. Працював і на господарів, і на їхніх знайомих. Усі зароблені гроші в нього відбирали. Дії контролювали. Він скаржився на погане самопочуття, але на це ніхто не звертав уваги. Врятував його випадок. Чоло-

У таких умовах чоловіку довелося жити.

віка послали купити щось у магазині. Дорогою йому стало зло, і «швидка» забрала до лікарні, де йому зробили операцію», — розповів Валерій Строкач, т.в.о начальника криміналної поліції Головного управління національної поліції у Сумській області.

За заявою потерпілого у поліції відкрили кримінальне провадження. Після одужання чоловік уже з правоохоронцями пішов до своїх «роботодав-

ців». Показав, що жив у літній кухні. Спав на старому дивані, вкриваючись мотлохом.

Члени родини, в якій працював чоловік, запевняють, що все було за згодою та за гроші, тож свої дії протиправними не вважають. Господині, у якої жив чоловік, повідомили про підозру в торгівлі людьми.

Заявник перебуває на обстеженні в лікарні, а згодом поїде додому, де на нього очікують рідні.

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

«Не відкладай життя на потім...»

Закінчення. Початок на с.16

Ольга ЧОРНА

Kарасі влаштували доньці багате весілля. Зять та-жок із заробітчанської родини. Тому з цими сватами швидко знайшли спільну мову. Коли Лариса сказала, що вагітна й очікує близнюків, Люська наполягла, аби Зенько повертається із заробітків додому й урешті приглянув місцину в околиці обласного центру для будови.

...Працювала Люська багато. На себе зайвого євро не витратила. Будова щвидко росла.

Ось і хата на викінченні. Батьки просили Люську повернутися додому.

— Доки там будеш гарувати? — запитувала матір. — Ти не бачила, як твої діти росли. Як ми зістарілися. Тепер не бачиш, як ростуть твої внукі.

Приїдеш на два-три тижні — й назад. Знайди собі тут якусь роботу.

— А скільки мені запла-

тять? Копійки! А там знаєш,

за що працюєш!

— Чужих людей доглядаєш, а про своє здоров'я не думаєш.

— Нічого мені не бракує.

— Ви ж нову хату збудували. Коли в ній жити будеш?

— Колись буду, мамо.

— Не відкладай, Люсю,

...Зенько розмірковував: запрошувати сина з невісткою на новосілля чи ні. А от перед братом мусить похвалитися. Хай заздрить.

життя на потім, бо хто знає, що може трапитись...

...Зенько розмірковував: запрошувати сина з невісткою на новосілля чи ні. А от перед братом мусить похвалитися. Хай заздрить.

Перебирається в нову оселю вирішили восени. Лариса

радилася зі знавцями феншуй. Вони запевняли: це — гарний час.

Уже все було готове. Очікували на приїзд Люськи. Зенько зустрів дружину в обласному центрі.

— Пойдемо додому в село чи нову хату хочеш побачити? — запитав.

— Додому. Щось я втомилася в дорозі. І тривога яксь. З батьками все гаразд?

— Може, тобі більше не треба тієї Італії?

— Скажеш таке! Я тут подумала... тобі також варто знову до Польщі на будову поїхати. Свої роботи закінчили. Чого вдома сидіти?

— Та вже роки і сили не ті. Там тяжко працювати треба. Сама знаєш.

— Внуки ростуть. Мусимо для них старатися. Я про Ларисиних дітей кажу. Михасько про свою малу хай сам дбає.

...Наступного ранку Люськи не стало. Тромб відривався. Викінчені нової хати побачити не встигла. Замість новосілля Карасі готувалися до похорону...

● УРОКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАРОБІТЧАНСТВА

Колаж volyn.com.ua.

Працюють без відпочинку, з бажанням добре зарекомендувати себе і приїхати до цих же господарів наступного сезону.

«Вона так оповідає, аби пан пожалів її та платив по 13 злотих за годину...»

Закінчення. Початок на с. 1

Анастасія ПЕЦЕНЮК,
дослідниця європейського
заробітчанства

Сварка між двома односельчанками відбувається...

— Якщо далі перед паном сопли розпускатимеш, за харчі будеш працювати! — сердито пояснює Надія.

— Ніколи не розповідай роботодавцеві про свої біди! Чим більше твоє жалю, тим менше його грошей!

— Та як то так?! Бідних жаліти треба, — захищає свою поведінку Галина.

— От він тебе і жаліє: маєш безплатне проживання, картоплю з хлібом і 10 злотих за годину.

— Ну і 10, як по 10 годин рахувати, теж добре, — радіє Надія. — Я вдома за тиждень стільки зароблю.

Після трьох днів пересварок жінки погоджуються на 10 злотих за годину. Рівень біовиживання перемагає. Але не лише в українців. Якщо слухати бідних людей із різних країн, навіть не знаючи мови, зазвичай зрозуміло, що вони жаліються на господаря, на сусіда, на родича. І теми розмов — одні негативніші за інші: скарги на власне здоров'я, обговорення хвороб чи сімейних проблем спільніх знайомих, телепередач із такими ж проблемами.

У цьому замкненому колі важких емоцій, думок, розмов, утомленої праці вибудовується міцна стіна переконань, яка відділяє людину від радості життя, від розкриття своїх талантів і реалізації мрій. «Бідність — це не просто брак грошей, це відсутність можливості повною мірою реалізувати свій людський

потенціал», — стверджує економіст-філософ Гарвардського університету, лауреат Нобелівської премії Амартія Сен. «Бідні так поглинути проблемами сьогодення, що не мають ментального простору для турботи про майбутнє», — пояснюють Абхіджіт Банерджі та Естер Дуфло в книзі «Економіка бідності».

Спілкування з молодими українськими заробітчанами, які приїжджають із Польщі, вражає абсолютно-

...Рядки вона полола п'ять днів по десять годин. Працювала, як завжди, без відпочинку, з бажанням добре зарекомендувати себе і приїхати до цих же господарів наступного сезону.

...Бідність — це наслідок. Вона в'ється в плоті і кров, розростається чагарниками пессимізму і відчуває, а часом — одурманючим гонором, який призводить до катастрофічного марнотратства і зміщення пріоритетів.

Бідність — інтернаціональна. Її можна відзначати за поведінкою, виразом обличчя, за одягом, за вартістю весіль і похоронів. І не має значення, де це — в Індії чи Південній Африці, в Польщі чи в Україні. Колір обличчя алкоголезалежного жебрака й одяг скрізь мають однаковий вигляд, з поправкою лише на клімат.

...Бідність — це результат. І чого в ньому більше — економічних розрахунків чи ментальних похибок — продискутовано чимало. Але коли впроваджено різноманітні програми — від поліпшення харчування до розвитку бізнесу, — чіткіше вимальовується розуміння, що її скоріше можна назвати хворобою мислення і негативних життєвих установок, аніж вважати суто економічним поняттям із розрахунком витрат один долар на день.

Урок для бідних: життя змінюється після зміни мислення.

Ліки від бідності — інвестиції у власний розвиток.

Справедливість бідності: очевидно, вона потрібна так само, як порожня склянка, яку можна заповнити... ЧИМ?

Продовження теми —
у наступній «Цікавій газеті»
на вихідні!»

● ВАТА є ВАТА...

Олег Винник виявився не вовком, а зайцем

Популярний співак знявся в одному кліпі з російськими зірками, які підтримували анексію Криму й агресію Росії на Донбасі

Лія ЛІС

Відео з'явилося на YouTube-каналі гурту «Мир 519». Крім Олега Винника, у ньому задіяні зірки, які не раз висловлювалися на підтримку окупованої території України: Дмитро Певцов, Валерія, Аскольд Запашний, Ігор Крутой та інші. За задумом, артистам треба було сказати фразу «Усім мир!». Мовляв, ми за мир у всьому світі. А про те, що іс-

“
Які секс-символи,
така і боротьба
за серця
прекрасних пані.

плюючи на героїв, які поклали своє життя за волю рідної землі. Певно, хоче російських грошей. Побачимо, чи з'явиться раптом десь у спільному концерті з тамешніми «зірками».

Ось як емоційно відреагувала на витівку співака психолог та громадська діячка Лариса Волошина: «Показово, що Олег Винник, який став для українських жінок мало не секс-символом, навіть не розуміє, що демонстрація боягузта, відмова від боротьби — це зовсім не по-чоловічому. Таке угодовство з агресором могло б позбавити його любові багатьох фанаток. Але найсмішніше, що мільйони «молодих вовчиць» теж не можуть зrozуміти різницю між примирним смородом і запахом тестостерону. Вони, напевно, не побачать нічого поганого в тому, що їхній улюбленець знімається не на тлі військової техніки та військового пікселя, а на міжсобойчу гвалтівників їхньої рідної країни. Тому Винник не винен. Вся справа в публіці та стандартах мужності, прийнятніх серед обицателів. Які секс-символи, така і боротьба за серця прекрасних пані!»

Фото radiosvoboda.org.

нує війна між Україною та Росією, ніхто, звісно, її не згадував. І тим паче не прозвучало звернення до Путіна із закликом припинити агресію проти України і вивести війська з окупованих територій. Таким своїм «миротворством» Винник розмиває відповідальність за війну і фактично пропонує українцям капітулювати,

Знову «бабло победило зло»...

● І ТАКЕ БУВАЄ...

Не розрахували висоту: пара загинула під час любощів

Трагедія сталася у столиці Еквадору місті Кіто

Пара випала з балкона третього поверху. Травми виявилися несумісними із життям. Тіла 28-річної жінки та її 35-літнього коханця знайшли сусідка на терасі біля будинку. Вона вибігла навулицю, почала гучний звук падіння. Трагедія сталася після вечірки, яку жінка

влаштувала в своєму помешканні. У загиблій залишилася 8-річна дочка.

Поліція з'ясовує деталі, але попередньо встановлено, що причиною бід стали низькі поручні на балконі. Коханці занадто сильно спиралися на них і просто перевернулись.

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

Щедра осінь йде дворами, наділяє всіх дарами

Без овочів у нашему раціоні про здоров'я, легкість, засвоюваність страв і говорити не доводиться, бо все це буде лише порожніми словами. Саме в овочах міститься більшість вітамінів, необхідних нам щодня. Звичайно, найкорисніші вони у сирому вигляді. Проте як же смачно можна їх приготувати у найрізноманітніших поєданнях! У нинішній добі різь пропонуємо рецепти страв із гостинців цієї урожайної пори

БАКЛАЖАНИ ФАРШИРОВАНІ

Готуються вони зовсім не складно, а виходять дуже апетитними й ароматними

Інгредієнти: 4–5 баклажанів, 300 г м'ясного фаршу, 200 г печериць, 1–2 болгарські перчини, 1 цибулина, 1 зубок часнику, сіль, перець, олія.

Приготування. Баклажани помити, обтерти насухо. Розрізати вздовж навпіл і за допомогою маленького гострого ножа вийняти м'якоть, стінки мають бути товщиною 1 см. Нarterти зсередини сіллю і залишити на 30 хвилин, після чого промити і просушити. Змастити серединку олією, викласти на деко і запекти синенькі при 180 градусах протягом 10 хвилин. М'якоть баклажанів дрібно нарізати й обсмажити помішуючи. Додати фарш та покраїну кубиками цибулю, а за хвилину до готовності — нарізаний часник. Вибрали начинку в миску. окремо протушкувати печериці з болгарським перцем, додавши спеції за смаком. Наповнити підпечени «човники» баклажанів спочатку сумішшю з м'ясним фаршем, а потім грибною начинкою. За бажанням можна ще зверху посыпти тертим сиром. Готувати в духовці 15 хвилин при 180 градусах.

Фото kolizhanka.com.ua

ОВОЧЕВИЙ ПЛОВ ПО-ГРЕЦЬКІ

Рецепт цієї страви стане у пригоді під час посту

Інгредієнти: 400 г капусти білого-лової, 1 скл. рису, 2 цибулини, 1 скл. томатного сою, 3 ст. л. оливкової олії, сіль, перець, спеції — за смаком.

Приготування. Цибулю нарізати півкільцями, капусту тонко нашматкувати. Розігріти в глибокій сковорідці олію, всипати цибулю і трохи обсмажити, додати капусту, готувати, періодично помішуючи, поки вона набуде світло-коричневого кольору. Вкинути лавровий лист і спеції (підійдуть кмин, коріандр, паприка, грецькі трави). Добре промити в кількох водах рис і всипати його до овочів, влити приблизно 200 мл оропу. Посолити, довести до кипіння, а тоді зменшити вогонь до мінімуму, додати томатний сік, накрити кришкою і тушкувати хвилини 25, до готовності рису. Перед подачею посыпти зеленню.

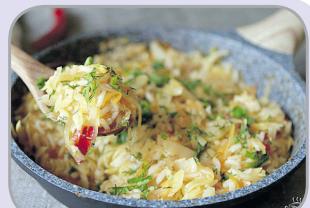

Фото bujlon.ru

КВАСОЛЯ З ЦИБУЛЕЮ І ПОМІДОРAMI

Запропонований варіант може бути базовим, який кожна господиня за бажанням доповнить улюбленими овочами (морквою, болгарським перцем, селерою тощо) або м'ясом

Інгредієнти: 500 г квасолі, 1 цибулина, 3 ст. л. нарізаної зеленої цибулі, 5 помідорів, 6 зубочків часнику, 150 мл олії, 1 ст. л. томатної пасті, зелень петрушки, лавровий лист, чабер, мелений чорний перець, сіль.

Приготування. Квасолю попередньо замочити на 4–5 годин, потім поміняти воду і зварити на малому вогні, відцідити. Цибулину дрібно нарізати і спасерувати на олії. Помідори обдати оропом, очистити від шкірочки і покраї-

ти кубиками. Зелень (цибулю і петрушку) дрібно посікти. До підсмаженої цибулі додати помідори, за потреби влити 1–2 ложки води і довести до кипіння. Всипати зелень, посолити, поперчити, приправити ча-бером і лавровим листом, закип'тити. Варену квасо-

Фото appetito.com.ua

лю заправити отриманим соусом і тушкувати в розігрітій духовці, доки випарується зайва рідина. До столу страву подавати теплою.

ВІЯЛО ІЗ СИНЕНЬКИХ

Страва з яскравою начинкою на тарілці схожа на перо жар-птиці. Її вигляд інтригує, аромат манить, а смак заворожує

Фото mirdilatebia.com

Інгредієнти: 3 баклажани, 2 болгарські перці, 3 зубчики часнику, 300 г курячого філе, 3 помідори, пучок петрушки, 50 г твердого сиру, сіль та перець — до смаку, олія.

Приготування. Баклажани ретельно вимийте, обсушіть. Хвостики не обрізайте. Зробіть поздовжні надрізи, посоліть і поперчіть всередині. Розігрійте в сковороді трохи олії, підсмажте куряче філе, покраїне невеликими кубиками. Додайте подрібнені перець, помідори й часник. Помішайте начинку і готовьте 5 хвилин, тоді всипте посічену петрушку, посоліть, поперчіть до смаку, ще раз перемішайте, потримайте на вогні хвилину-другу, затім відставте. Всередину кожного розрізу на баклажанах покладіть по ложці начинки. Отримані віяла помістіть у форму, змащену олією. Посипте тертим сиром і запікайте в духовці протягом 25 хвилин при 200 градусах.

До речі. Баклажани для цієї страви виберіть невеличкі, відстань між розрізами залишайте 1–1,5 см, щоб овочі добре пропеклись. За бажанням начинку можна змінити, наприклад підсмажте пласкі шматочки філе, приправлені паприкою чи карі, викладіть їх у надрізи, туди ж помістіть кружальця помідорів і смужки болгарського перцю. Посоліть, поперчіть, посипте петрушкою. Врахуйте, що в цьому випадку перші 15 хвилин баклажани запікають під фольгою, а тоді її знімають, посилюють віяла сиром і печуть ще 10 хвилин.

КУРЯТИНА З БОЛГАРСЬКИМ ПЕРЦЕМ І ПОМІДОРAMI

Напевно, в кожній сім'ї є свої найулюбленіші страви, але завжди хочеться спробувати щось новеньке

Фото cook.com.ua

Інгредієнти: 1 кг курятини, 3 помідори, 1 жовтий і 1 червоний болгарський перці, 400 г помідорів, консервовані у власному соцю, 2 цибулини, 4 зубочки часнику, олія, гілочка розмарину, сіль та перець — за смаком.

Приготування. М'ясо розріжте на порційні шматки, обсмажте на олії до появи золотистої коринки і викладіть у форму для запікання. Цибулю почистіть і наріжте кільцями. Часник дрібно посічіть. На олії, в якій готували курятину, спасеруйте цибулю і часник. Свіжі помідори очистіть від шкірки, наріжте шматочками і додайте до цибулі, тушкуйте все близько 5 хвилин. Потім додайте консервовані помідори, попередньо очистивши їх від шкірки. Продовжуйте тушкувати на середньому вогні. Перці вимийте і наріжте тонкими смужками, поділіть навпіл. Половину додайте до помідорів і цибулі, готуйте ще 5 хвилин, посоліть, поперчіть і ретельно перемішайте. Залийте цим овочевим соусом м'ясо і поставте в розігріту духовку на 15 хвилин, потім дістаньте, прикрасьте смужками болгарського перцю, гілочкою розмарину і запікайте ще 30 хвилин.

ПІСНИЙ КВАСОЛЕВИЙ САЛАТ

Страва не тільки дуже смачна, але й корисна та поживна, адже містить багато вітамінів. А ще неймовірно проста в приготуванні, тому з нею легко впорається навіть початківці

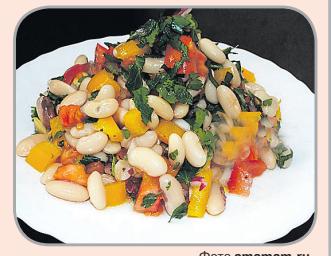

Фото amamat.ru

Інгредієнти: 0,5 кг квасолі білої (вареної або консервованої), 0,5 кг квасолі червоної (вареної або консервованої), 3–4 свіжі помідори, 1 великий червоний болгарський перець, невеликий пучок зеленої цибулі, 100–120 мл соусу сальса, 50 мл червоного винного оцту, 3–4 гілочки свіжої зелені кінзі, сіль та перець — за смаком.

Приготування. Білу і червону квасолю змішати в мисці, зцідивши рідину. Болгарський перець і помідори нарізати невеликими кубиками, зелену цибулю та кінзу дрібно посікти, додати все до квасолі. В окремій мисочці змішати соус сальса з червоним винним оцтом, посолити, поперчіти і ложкою чи міксером добре збити до однорідної маси. Влити заправку до решти інгредієнтів і вимішати салат безпосередньо перед подачею до столу. Прикрасити гілочками петрушки або кропу.

Фото 1zoom.ru

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

«Не відкладай життя на потім...»

Карасі готувалися перебиратися в нову хату. Велику, на два поверхи з «чубком». З двома гаражами. З подвір'ям, над яким попрацювали дизайнери. Уже закінчували розставляти меблі. Лариса, донька, замовила розмаїті вазони. Мали привезти з хвилини на хвилину. Зять переживав, аби діти не забруднили світлі шкіряні дивани. Дорогі з холери...

Ольга ЧОРНА

А Зенько Карась укотре обходив нову господарку і потирає руки: таки дав фору старшому братові. Миколу колись Зенькові у приклад ставили. Добрий, працьовитий, усім допомагає... Та хіба зрівняється братове обійстя з іого хоромами?!

На новосілля має приїхати з Італії Люська Карасиха. Господиня. Люська жартувала: поїхала на заробіткі в першому ешелоні. І ніяк не може зважитися повернутися й

Невже живеш заради статків?

осісти вдома. Спершу тужила. І за дітьми, і за рідною хатою. Навіть сумні вірш про чужину писала. А потім звикла.

Зенько також у заробітчанах ходив. У Португалії працював. І в Польщі. Зенько — будівельник.

Спершу старшому синові квартиру в місті купили. Не екстра-класу. Проблема в невістці. Катя з багатодітної родини. Статків у святів нема. Карасі відмовляли сина від женячки. А той уперся.

— Ти ба, любов у нього! — зlostилася Люська. — Довкола стільки дівчат! Що їй у придбані дістанеться, як там купа ротів?

— Ми самі заробимо, мамо! — відрубав Михайло і гrimнув дверима.

Весілля Карасі синові не робили. Принципово. Карасиха навіть на скромній вечірці не була. Не хо-

тіла їхати з Італії, аби собі нервів не пускати. І чоловіка не пустила.

Михайло з дружиною винайняли квартиру в місті. Люська туди й порога не переступила, коли навідувалася додому. Зенько лише раз був у гостях у сина. Коли внучка народилася. І то випадково. Михайло батька на автовокзалі зустрів. Зенько повертаєсь на кілька тижнів додому з Польщі, а Михайло проводив родичів дружини додому.

Може, й досі не мав би Карась молодший власного помешкання, якби не рідний дядько, а заодно і Михайлів хресний. Микола мешкав по-сусідству зі священником. Розповів про перипетії у братовій родині. І коли Карасі-старші приїхали додому у відпустку, отець, якось перестрівши їх на дорозі, запитав про сина, внучку. Карасі втупили очі в свої капці. Що мали сказати? Врешті Зенько мовив:

— Та ось, отче, хочемо квартиру синові купити. Доки буде в чужій хаті жити?

Люсьці від почутої аж дух перехопило.

— Ти що, здорів? — зашепотла, коли священник відійшов трохи далі. — Яку квартиру? Кому? Тій голодранці?

— А ти хочеш, аби нас у зубах носили? Певно, вже пліткують. Думаєш, отець просто так запитав?

Люська подумала і змирилася:

— Добре, купимо. Щось дешеве. Дві кімнати в «панельці». До сить з них. І нам треба подумати про нове житло. Які ж гарні вілли в тих італійців! Наша хата — курник порівняно з ними. Лариса буде з нами жити. Сподівається, вона путяцього кавалера собі знайде. І не в селі будемо хату будувати. А біля обласного центру, в передмісті.

— Та ми ж недалеко від міста живемо. Що зараз дводцять кілометрів? Сів у машину й поїхав.

— Зеню, я сказала: будемо будуватися біля міста! Якщо ні, то можемо квартиру в новобудові купити. Три-чотири кімнати. Багато наших жінок, котрі в Італії працюють, так роблять.

— Я на поверхі жити не буду! Навіть не думай про це.

— Значить, треба будуватися.

— А що робитимемо з нашою хатою?

— Нічого. Поки що там батьки житимуть. А коли їх не стане, будемо мати дачу.

Закінчення на с. 10

Дерев'яні черевики	Нерозчинювана у воді фарба	Столиця Мозамбіку	Божество землі в єгипетській міфології	Дочка Зевса	Автоматична зброя	Казка «...баба і сорок розбійників»	Ситуація для короля в шахах													
Французька співачка Едіт ...	Історичний роман Г. Хоткевича	Резервуар, бак, ємність																		
Популярення	Так-сяк, як-небудь																			
Купівля великої партії товару																				

Хореограф

Женя ...

Оскільки Андrij

Усміхніться!

:)) :)) :))

— Кохана, якщо я піду до іншої — ти шкодуватимеш?

— І чого б це я мала шкодувати незнайому жінку?

:)) :)) :))

Подружжя посварилося і спілкується тільки записками. Чоловік пише дружині: «Розбуди мене завтра о 9.00». Наступного ранку прокидається об 11-й, а на тумбочці записка: «Вставай!»

:)) :)) :))

До Кримінального кодексу України вводяться дві нові статті: «Ухиляння від дачі хабара» й «Розпалювання боротьби з корупцією».

:)) :)) :))

— Цілими днями я щось говорю своєму чоловікові, а він у відповідь — ні слова. Лікарю, може, це серйозне психічне захворювання?

— То не хвороба, це — талант.

:)) :)) :))

— Мамо, купи мені шоколадку!

— Дупця злипнеться.

— Мамо... Я її в рот покладу...

:)) :)) :))

Щоб встати вчасно, будильник потрібно ставити не на годину раніше, а на шафу.

:)) :)) :))

Народна прикмета: якщо ввечері ліг спати в черевиках, на ранок обов'язково болітиме голова.